

Akaryakıt dağıtıcısı ana firmaya ait POS cihazının, bayii tarafından yapılan satışlara ait bedelin tahsilinde bayiler tarafından kullanılıp kullanılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	95133703-105-42349
Tarih	14.08.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Denizli Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 95133703-105-E.42349

14.08.2020

Konu : Bayii tarafından yapılan satışlar için mülkiyeti ana firmaya ait POS cihazının kullanılıp kullanılmayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketinizin EPDK'ya kayıtlı akaryakıt dağıtıcısı olarak faaliyet gösterdiği, firmanıza bağlı EPDK izinli akaryakıt satış alt bayilikleri verdiğiniz belirtilerek, bayilerden tahsilat güvencesi sağlamak üzere firmanıza ait olan POS cihazlarınızın bayi adreslerinde bulundurularak bu cihazlarla tahsilat yapılıp yapılamayacağı hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, 230, 231 ve 232 nci maddelerinde faturanın şekli ve nizamı ile fatura kullanma mecburiyetinde (fatura vermek ve almak zorunda) olanlara dair hükümlere yer verilmiş, 233 üncü ve müteakip maddelerinde de fatura yerine geçen belgeler düzenlenmiştir.

Diğer yandan, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla ilgili 58 Seri No.lu Genel Tebliğ ile taşıtlara perakende olarak (LPG, doğalgaz ve benzerleri de dahil) akaryakıt satışı yapan akaryakıt istasyonu işletmecilerine pompalarını ödeme kaydedici cihazlara bağlatma ve bu pompalar kullanılarak yapılan akaryakıt satışlarını taşıtın plaka numarasını ihtiva eden ve cihaz yazıcısından otomatik olarak çıkan ödeme kaydedici cihaz fişleri ile belgelendirme zorunluluğu getirilmiştir.

Ayrıca, 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden), Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

Akaryakıt pompalarına bağlanan ödeme kaydedici cihazları kullanmak zorunda olan mükelleflerin Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları (YN ÖKC) kullanma mecburiyeti, Gelir İdaresi Başkanlığınca konuya ilişkin hazırlanacak teknik kılavuz ve mesajlaşma protokolü dokümanlarının hazırlanarak ilan edilmesi ve zorunluluk başlangıç tarihlerinin Bakanlıkça belirlenmesini müteakip belirtilen tarihlerden itibaren başlamaktadır.

Öte yandan, mali bilgileri içeren YN ÖKC fişleri ile bankacılık işlemine dair bilgileri içeren banka POS harcama belgesi bilgilerinin birleştirilmesine yönelik olarak 3/4/2014 tarihli ve 28961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 435 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Uygulamaya Geçiş Süresi" başlıklı (1.1) bölümünde 451 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan değişiklik; basit/bilgisayar bağlantılı YN ÖKC kullanan mükelleflerin, işletmelerindeki harici banka POS cihazlarını 1/1/2016 tarihine kadar yetkili ÖKC firmaları aracılığıyla YN ÖKC'lere (Gelir İdaresi Başkanlığı Mesajlaşma Protokollerine uygun olarak) bağlatmalarının zorunlu olduğu, bu tarihten sonra YN ÖKC'den bağımsız banka POS cihazlarını kullanmalarının mümkün bulunmadığı açıklanmıştır.

483 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin, "Harici donanım ve yazılımların ÖKC'lerle bağlantılı çalışma esasları" başlıklı 8 inci maddesinde ise harici donanım ve yazılımların ÖKC'lere bağlantılı çalışma esaslarına ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

YN ÖKC'lerin, kullanımı, teknik ve fonksiyonel özellikleri, çevre birimlerine bağlanması, iletişimi vb. hususlar ise konuya dair teknik dokümanlarda açıklanmakta olup, "Gelir İdaresi Başkanlığı ÖKC-Harici Donanım ve Yazılım Haberleşme Protokolü GMP-3" dokümanının "2.4. Grupları İtibariyle Harici Bağlantılar" başlıklı bölümünde, "2. Ödeme ara yüzleri ile yapılacak olan bağlantılar: Bu bağlantılarda tutar bilgisi ÖKC'den ödeme alan cihaza (Örneğin Harici EFT-POS veya Akıllı PinPad) gönderilecek ve bu cihazdan ÖKC'ye gönderilen işlem tutarı bilgisi doğrulanacak ve yapılan doğrulamaya göre ÖKC'den mali değeri olan belge üretilecektir. Bundan dolayı ÖKC'ye bu arayüzlerden iletilen tutarın ve KDV bilgisinin değiştirilememesi ve kaynağının doğru bir şekilde tespit edilebilir olması gerekmektedir. Bu çerçevede; bu ödeme arayüzlerinin GMP-3 protokolüne göre ÖKC ile eşleşme ve haberleşme zorunluluğu bulunmaktadır. Bu ödeme arayüzlerine örnek olarak Harici EFT-POS, iki parçalı olarak tasarlanmış ve takılıp sökülebilen EFT-POS modülüne sahip EFT-POS özellikli ÖKC'lerdeki EFT-POS modülü veya Akıllı PinPad cihazlarına yapılacak olan bağlantılar gösterilebilir. Harici EFT-POS ve Akıllı PinPad cihazlarına yapılacak olan bağlantılar ile ilgili temel kurallar Teknik Kılavuzların "Harici EFT-POS/PinPad Uyumu" başlıklı 16. maddesinde belirtilmiştir.

Ödeme arayüzleri (EFT POS cihazları dahil), mal ve hizmet satışı gerçekleştiren mükelleflerce tahsilat yapmak amacıyla kullanılan bir tahsilat aracıdır. Söz konusu tahsilat aracının her bir vergi mükellefi için ayrı ayrı ve kendi adlarına tahsis edilmiş olması, "satış ile tahsilatın uyumluluğu ilkesi" bakımından zorunludur. Bir başka ifade ile her bir vergi mükellefi için tahsis edilen tahsilat arayüzleri, mükelleflerin kendi adlarına tahsis edilmiş olmalı ve bu tahsilat arayüzlerine ait cihazlar (EFT-POS cihazları) üzerlerinde çalışan banka vb. POS yazılımlarının da mükelleflerin kendi adlarına bir banka, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu ile yapılan üye iş yeri anlaşmaları çerçevesinde temin edilen banka vb. POS yazılımları olması gerekmektedir.

...

Ticari ilişkiler ve cari hesap ilişkileri gereğince (X) tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet satışlarına ait bedelin (X) mükellefine ait hesaptan (Y) mükellefine ait hesaba aktarılması talebinin bulunması halinde; söz konusu hesaplar arası transfer işlemi, üye iş yeri anlaşması yapılan banka vb kuruluşlara (X) mükellefinin vereceği temlik talimatları (otomatik temlik talimatı verilmesi de söz konusu olabilir) ile gerçekleştirilmesi mümkün bulunmakla birlikte; (X) mükellefine ait banka pos yazılımının EFT-POS cihazı üzerine kurulması sürecinde ilgili (X ve Y) mükelleflerinin mutabakatı, onayı ile üye iş yeri anlaşması yaptıkları banka vb. kuruluşların yapacakları talepleri çerçevesinde (Y) mükellefine ait banka hesabının da (X) mükellefine ait birincil hesaba ilave olarak "ikincil bir hesap olarak" tanımlatılması mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede; GİB, sektör, iş kolu, faaliyet alanı, sektörün genel tahsilat yöntemi vb. diğer özellikleri göz önünde bulundurmak suretiyle, bayilik şeklinde faaliyette bulunan mükelleflere ait EFT-POS özellikli YN ÖKC'lere ve/veya Basit/Bilgisayar Bağlantılı YN ÖKC'lere haricen bağlanacak harici EFT-POS cihazları üzerine, bayisi olunan ana firmanın banka hesabının da tanımlanabilmesine ve bu

suretle yapılan tahsilat tutarlarının bayi hesabı yerine bayisi olunan ana firmanın banka hesabına doğrudan aktarılabilmesine ilişkin izin verebilir. Bu halde tanzim olunacak bütünleşik fişin slip belgesi kısmında bayisi olunan ana firma bilgisinin yanında bayinin bilgisine de yer verilmesinin sağlanması gerekmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre;

- Alt bayiye ait akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlar ile uyumlaştırılmış olarak çalışan alt bayiye ait POS cihazları üzerine; yapılan tahsilatların alt bayiye ait banka hesabı yerine doğrudan şirketinize ait banka hesaplarına aktarılmasına yönelik ilave hesapların tanımlanabilmesine ve bu ilave hesaplardan birinin şirket/grup şirketleri banka hesaplarının olmasına (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Bankacılık mevzuatı açısından bir engel bulunmaması durumunda) herhangi teknik veya vergi mevzuatı engeli bulunmamaktadır.

- Şirketinize ait harici EFT-POS cihazlarının veya SANAL POS'ların alt bayilere verilmesi ve bayiler tarafından tahsilat işlemlerinde kullandırılmasında Türkiye Bankalar Birliği ile Bankalara bildirilen mesleki tanzim kararındaki usul ve esaslara uyulması, POS'ların bayi adına tanımlanabilmesi için Bankaya ve GİB'e bildirim yapılması gerekmekte olup, tahsilatlar ile düzenlenecek olan belgelerin uyumlu olması açısından ana bayiye ait POS'ların münhasıran pompadan gerçekleştirilen akaryakıt satış bedellerinin tahsilatında kullanılması ve sliplerde ana bayi ve alt bayinin (istasyon sahibinin) bilgilerinin yanı sıra araç plaka bilgisinin de bulunması şartıyla kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, her iki durumda da, şirketiniz hesabına yapılacak ödemelerde bir yandan bayi satmış olduğu malların bedelini müşterisinden tahsil etmekte, diğer yandan şirketiniz bayinizden olan alacağını tahsil etmektedir. Dolayısıyla, bayinin yapmış olduğu satışa ait bedeli gelir hesaplarına intikal ettirmesi ve müşterisi adına 68 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliği çerçevesinde ÖKC fişi düzenlemesi gerekmektedir. Şirketinizce de alacağın tahsiline yönelik muhasebe kayıtlarının yapılması gerektiği tabiidir.

Ayrıca, söz konusu uygulamalara ilişkin olarak banka tarafından komisyon talep edilmesi ve şirketiniz tarafından da söz konusu komisyonun bayilere yansıtılması halinde, şirketiniz tarafından tahsil edilen komisyon tutarları için bayiler adına fatura düzenlenmesi icap etmektedir. Bunun yanı sıra, ilgili banka tarafından bu uygulama dolayısıyla şirketinizden talep ve tahsil edilen komisyonun, banka tarafından düzenlenecek olan banka dekontu ile şirketinizce kayıtlara intikal ettirilebileceği tabiidir

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026